

Leentje leerde Lotje lopen

Door Brecht Daams
Daams Ergonomie

Zonder loopstoel ging dat best

Het ideale product is nuttig, effectief, efficiënt, veilig/gezond en comfortabel, kortom: ergonomisch. Een minder ideaal product kan wel nuttig zijn maar is tegelijkertijd bijvoorbeeld niet efficiënt. Er zijn ook producten die de klant als nuttig ervaart, maar in de praktijk zijn ze onveilig en ongezond. Hoe komt het dat dergelijke producten nog steeds verkocht (mogen) worden?

Zie de loopstoel: Ouders vinden een loopstoel voor baby's een geweldig ding omdat hun kind er plezier in heeft terwijl zij hun handen vrij hebben. Dat klopt. Zij veronderstellen dat het een veilig en gezond product is en dat hun kind hierdoor eerder leert lopen. Dat klopt niet, sterker nog: het tegenovergestelde is het geval. Een loopstoel is onveilig, ongezond en vertraagt de ontwikkeling van de motoriek en de hersenen van het kind.

Reiken en vallen

Een loopstoel is gevaarlijk. Een kind heeft met een loopstoel meer vrijheid en een groter reikvermogen. Het verplaatst zich snel (tot wel 1 m/s²), kan overal bij waar het eerst nog niet bij kon en doet dingen die de ouders niet voor mogelijk houden.

Dat kan leiden tot ongevallen, vergiftigingen en andere narigheid.

Een kind kan bijvoorbeeld met loopstoel en al omvallen of van de trap af vallen. Dat gebeurt relatief vaak en heeft vooral hoofdletsel tot gevolg, voor een deel blijvend. In de VS kwamen tot 1994 jaarlijks 23.000 kinderen in het ziekenhuis terecht na een val met een loopstoel, tegenwoordig zijn dat er gelukkig minder (ruim 5.000 per jaar) door strengere veiligheidseisen (1). De ervaring leert dus dat een loopstoel niet veilig is.

Overbelasting

Een loopstoel is ongezond. Een baby die nog niet uit zichzelf kan zitten, zakt immers inwendig in elkaar als hij rechtop wordt gezet. Ondersteuning baat daarbij niet. Er wordt gezegd dat overbelasting van de babyrug kan leiden tot rugproblemen op latere leeftijd. Of dit bewezen is weet ik niet, maar overbelasting van de rug is zeker niet gezond. Omdat er geen overbelastings-alarm op baby's zit, zal het ook makkelijk kunnen gebeuren dat een kind te lang in de loopstoel wordt gelaten.

Vertraging van ontwikkeling

Een loopstoel vertraagt de motorische ontwikkeling van baby's. Dit gaat tegen de intuïtie in, je zou toch denken dat baby's juist sneller leren lopen met zo'n hulpmiddel? Nou, nee dus. Hoe komt dat? Het heeft te maken met de manier waarop baby's leren bewegen. In het begin kunnen ze nog geen doelgerichte bewegingen maken en lijkt het voor ons volwas-

senen alsof ze zomaar wat zwaaien met armen en benen. Dit spartelen is echter heel belangrijk, want al doende leert de baby verband te leggen tussen zijn acties (aansturen van de spieren) en het resultaat (een bepaalde beweging). Dat verband kan hij alleen leggen als hij die beweging kan waarnemen. Het zien speelt daarmee een belangrijke rol bij het leren gericht te bewegen en de ontwikkeling van de motoriek.

Als de baby in een loopstoel gezet wordt, ziet het zijn eigen benen en de beweging daarvan niet. Terugkoppeling over zijn eigen loopactiviteit is daarom niet mogelijk. Hierdoor wordt de ontwikkeling van zowel motoriek als hersenen belemmerd. Uit onderzoek blijkt dat kinderen die een loopstoeltje gebruikten, later gingen kruipen en lopen en minder goed scoorden op motorische en intelligentietests, ten opzichte van kinderen die geen loopstoeltje gebruikten. Deze factoren waren direct gecorreleerd met het soort

stoeltje, de tijd die er in werd doorgebracht en de leeftijdsperiode waarin het stoeltje gebruikt werd. De onderzoekers zeggen dat de loopstoel leidt tot early deprivation, ofwel vroege belemmering van de ontwikkeling (2).

Het beste product: geen product!

Om veiligheidsredenen zijn loopstoeltjes verboden in verschillende landen, waaronder Canada en Nieuw-Zeeland. In Amerika wil de vakvereniging van kinderartsen AAP ook een verbod en raadt het gebruik van stoeltjes af. Wie de motorische ontwikkeling, veiligheid en gezondheid van een kind wil bevorderen, doet dat zonder loopstoeltje. Soms is het beste product namelijk 'geen product'.

Literatuur

- (1) Shields, B.J. en Smith, G.A., 2006. Success in the Prevention of Infant Walker-Related Injuries: An Analysis of National Data, 1990–2001. *Pediatrics* 117 (3), e452 – e459.
- (2) Siegel, A.C. en Burton, R.V., 1999. Effects of Baby Walkers on Motor and Mental Development in Human Infants. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics* 20 (5).

